

Sygn. akt *I ACa 1342/18*

POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2019 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Teresa Rak (spr.)

Sędziowie: SSA Paweł Rygiel

SSA Jerzy Bess

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 12 września 2019 roku w Krakowie

sprawy ze skargi A. Ż.

o wznowienie postępowania w sprawie z powództwa E. K. przeciwko A. Ż. o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną toczącej się przed Sądem Okręgowym w K.pod sygn. akt (...) oraz toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w K.pod sygn. akt (...)

postanawia:

1. odrzucić skargę,

2. umorzyć postępowanie wywołane wnioskiem skarżącej o zwolnienie od kosztów sądowych.

SSA Jerzy Bess SSA Teresa Rak SSA Paweł Rygiel

Sygn. akt *I ACa 1342/18*

UZASADNIENIE

W piśmie opatrzonym datą 16 listopada 2018 r. A. Ż. wniosła skargę o wznowienie postępowania w sprawie o sygn. akt(...) z związku z nowymi dowodami w sprawie.

Zarządzeniem z dnia 11 lipca 2019 r. wezwano skarżącą do uzupełnienia braków formalnych skargi o wznowienie postępowania w terminie tygodniowym pod rygorem zwrotu skargi. W odpowiedzi na wezwanie A. Ż. złożyła pismo procesowe, w którym wskazała m.in. iż zaskarża orzeczenie w sprawie o sygn. akt (...) Sądu Okręgowego w K.i następującą po niej sprawę odwoławczą przed Sądem Apelacyjnym w K.toczącą się do sygn. akt (...), wartość przedmiotu sporu wynosi w sprawie 226.378,02 zł, zaś podstawę wznowienia stanowi wykrycie przez skarżącą nowego środka dowodowego, w postaci aktów notarialnych podległym zmianom i wcześniej nieujawnionych, zalegających w aktach sprawy(...) na kartach 533-538. Okres 3 miesięcy do wniesienia skargi o wznowienie postępowania został według skarżącej zachowany, bowiem skarżąca o okolicznościach, jakie stanowią podstawę do wniesienia skargi dowiedziała się w drugiej połowie sierpnia 2018 r. W związku z powyższym skarżąca zwróciła się o uchylenie zaskarżonego orzeczenia. Co do okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie skarżąca wskazała, że została ona poszkodowana, wspólnie z innymi osobami, które zakupiły mieszkania wskutek zmian naniesionych na ostatnich aktach notarialnych. Skarżąca stwierdziła nadto, iż cała niniejsza sprawa opisana została w aktach ww. postępowania cywilnego. Nadto skarżąca przedłożyła odpis skargi oraz wniosła o zwolnienie jej z kosztów sądowych w całości, z uwagi na fakt iż znajduje się ona w bardzo trudnej sytuacji materialnej oraz zdrowotnej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Skarga A. Ż. o wznowienie postępowania podlegała odrzuceniu.

Skarga o wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem pozwalającym na wzruszenie prawomocnych orzeczeń sądowych, korzystających co do zasady z powagi rzeczy osądzonej, z czym muszą wiązać się pewne ograniczenia jej dostępności. Wyrazem takiego podejścia ustawodawcy jest między innymi ściśle wyliczenie podstaw, na których można oprzeć skargę. Stwierdzenie, że skarga oparta jest na ustawowej podstawie warunkuje jej dopuszczalność. W wyniku przeprowadzonej kontroli wstępnej skarga ulega odrzuceniu nie tylko wtedy, gdy powołana w niej podstawa wznowienia została sformułowana w sposób nieodpowiadający ustawie, lecz także wtedy, gdy przytoczone w niej okoliczności dają się wprowadzić podciągnąć pod przewidzianą w ustawie podstawę wznowienia, jednak w rzeczywistości podstawa ta nie występuje (post. SN z 12 grudnia 2017r., IV CZ 88/17).

Ograniczenie dopuszczalności skargi o wznowienie postępowania w przypadku, gdy jest ona oparta na ściśle określonych podstawach, wynika z jej reparacyjnego charakteru. Skarga nie służy kontroli prawomocnego orzeczenia z punktu widzenia tego, czy sąd rozpoznający poprzednio sprawę prawidłowo albo nieprawidłowo ocenił kwestie istotne dla rozstrzygnięcia, w tym w zakresie ustaleń faktycznych, jak i pod kątem ich zgodności ze zgromadzonym w sprawie materiałem. W związku z tym jest ona niedopuszczalna, gdy okoliczności, które są powoływane jako podstawa skargi, były już badane przez sąd w prawomocnie zakończonym postępowaniu, który stwierdził, że okoliczności te nie wystąpiły (zob. K.Weitz, (w:) T.Ereciński (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom III. Postępowanie rozpoznawcze, WK 2016, uwagi do art. 399 k.p.c.). Wyrazem wyjątkowego charakteru skargi o wznowienie postępowania jest także art.412 § 1 k.p.c., zgodnie z którym sąd rozpoznaje sprawę na nowo w granicach, jakie określa podstawa wznowienia. Oznacza to związanie podstawami skargi, które należy rozumieć także jako zakaz wychodzenia poza jej granice.

W niniejszej skardze jako podstawę wznowienia postępowania wskazano art. 403 § 2 k.p.c., czyli wykrycie środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Podkreślić należy, że przywołana wyżej regulacja dotyczy jedynie dowodów w poprzednim postępowaniu w ogóle nieujawnionych i wówczas nieujawnialnych, bo nieznanymi stronie i dla niej niedostępnymi, zaś fakty "ujawniane" czyli te, które strona powinna znać, tj. miała możliwość dostępu do nich, nie są objęte hipotezą art. 403 § 2 k.p.c. Zatem podstawą wznowienia postępowania nie mogą być okoliczności i dowody wchodzące w zakres materiału procesowego prawomocnie zakończonego postępowania, a niedostrzeżone przez stronę (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2009 r. sygn. akt I CZ 32/09, LEX nr 584194). Wobec tego faktów ujawnialnych, czyli tych, które strona powinna znać (miała możliwość dostępu do nich), w tym m.in. dowodów jawnych z materiału poprzedniego postępowania, nie można traktować jako ustawowej przesłanki wznowienia postępowania z art. 403 § 2 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2005 r. sygn. akt III CZP 134/04, LEX nr 151652).

Zdaniem skarżącej nowymi środkami dowodowymi uzasadniającymi wznowienie postępowania są akty notarialne w postaci aktu notarialnego z dnia 23 lutego 2010 r., Rep.(...) - przedwstępna umowa ustanowienia odrębnej własności lokalu oraz przedwstępna umowa sprzedaży pomiędzy A. S. a A. M. i aktu notarialnego z dnia 16 lutego 2011 r. rep (...) - aneks do przedwstępnej umowy ustanowienia odrębnej własności lokalu oraz przedwstępnej umowy sprzedaży. Powołane przez skarżącą nowe środki dowodowe zostały już jednak przedłożone przez A. Ż. w toku niniejszego procesu, na etapie postępowania apelacyjnego i są zawarte w aktach sprawy na kartach 533-538. Były one zatem znane zarówno skarżącej, jak i Sądowi Apelacyjnemu przed wydaniem wyroku.

Nadto - co wiadomo Sądowi Apelacyjnemu z urzędu z uwagi na prowadzenie sprawy o wznowienie postępowania pod sygn. akt (...) - skarżącej wymienione akty notarialne były znane i dostępne na długo przed wszczęciem niniejszej sprawy o wznowienie postępowania. W aktach sprawy toczącej się do sygn. akt (...)z powództwa A. M. przeciwko A. Ż. o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną, o wznowienie której skarżąca również wносиła, także zalegają bowiem ww. akty notarialne. Zostały one dołączone do akt i włączone w poczet materiału dowodowego i dopuszczone jako dowody weszły w skład materiału dowodowego, na którym Sąd Okręgowy oparł się wydając rozstrzygnięcie kończące sprawę (zob. uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego, k. 418 i n. w aktach sprawy (...)). Według oceny Sądu Apelacyjnego

informację o ww. aktach notarialnych skarżąca posiadała zatem najpóźniej w lutym 2015 r., tj. w momencie zapoznania się z uzasadnieniem wyroku Sądu Okręgowego wydanego w sprawie o sygn.(...)

Z tej przyczyny przywołanych w skardze aktów notarialnych nie sposób zatem traktować jako wykrytych środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, lecz z których skarżąca nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu.

Co nadto istotne, samodzielną podstawą odrzucenia skargi stanowi także naruszenie terminu do jej wniesienia. Terminowość wniesienia skargi badana jest stosownie do dyspozycji art. 410 § 1 k.p.c., a zakresem badania objęte jest dochowanie terminów wskazanych w art. 407 i 408 k.p.c. Zgodnie z art. 407 k.p.c. skargę o wznowienie wnosi się w terminie trzymiesięcznym, początek biegu terminu co do zasady wyznaczany jest natomiast przez dzień, w którym strona w sposób wiarygodny dowiedziała się okolicznościach stanowiących podstawę wznowienia. Niewątpliwie w niniejszej sprawie skarżąca wiedzę o przedmiotowych aktach notarialnych posiadała zaś najpóźniej w lutym 2015 r., tj. w momencie zapoznania się z uzasadnieniem wyroku Sądu Okręgowego w sprawie o sygn. akt(...) (data doręczenia uzasadnienia wyroku to 10 luty 2015 r. EPO, k. 428 w aktach sprawy (...))

W konsekwencji Sąd Apelacyjny działając na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. orzekł jak na wstępie.

Wobec odrzucenia skargi A. Ż. postępowanie w zakresie wniosku skarżącej o zwolnienie jej od kosztów sądowych niniejszego postępowania podlegało umorzeniu, z uwagi na zbędność jego merytorycznego rozstrzygnięcia, a to na podstawie art. 355 k.p.c. w zw. z art. 126² § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

SSA Jerzy Bess SSA Teresa Rak SSA Paweł Rygiel